

ГЛЕМПІНГ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ РІЗНОВИД ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

©2021 ПОКОЛОДНА М. М., ПОЛЧАНІНОВА І. Л., РЯБЕВ А. А.

УДК 338.48
JEL: L83

Покоłodна М. М., Полчанінова І. Л., Рябев А. А. Глемпінг як перспективний різновид туризму та готельного бізнесу

Актуальність пошуку нових різновидів туристських пропозицій обумовлюється низкою причин. По-перше, висока конкуренція на ринку, яка спонукає підприємців до винайдення нових форм забезпечення потреби у відпочинку своїх клієнтів; по-друге, – зростання вибагливості споживачів до спрямованості, змісту та варіантів різновидів занять, які доступні під час відпочинку. Обидві ці причини на фоні зростаючого в суспільстві екологічного мислення спричинили появу та швидкий розвиток глемпінгу. Метою написання статті є дослідження глемпінгу як нової концепції туристських подорожей і готельного бізнесу, аналіз його розвитку у світі та в Україні. У результаті аналізу в статті було сформульовано триєдину структуру концепції глемпінг-відпочинку, яка складається з таких елементів: максимальний комфорт, природне оточення (розміщення глемпів) і мінімальний вплив на навколишнє природне середовище. Завдяки цьому можливо класифікувати глемпінг як один з різновидів екологічного туризму. Наведено описи основних варіантів конструкцій глемпів, зокрема: сафари-тент, тіпі, юрта, шатро/сфера/капсула/бульбашка, вагончик, будинки на колесах, будинок на скелі. Також виокремлено чотири категорії споживачів продуктів глемпінг-відпочинку; вказано на залежність між цільовою аудиторією, місцезнаходженням глемпінгу та формуванням його спеціалізації. Наведено короткий аналіз світового досвіду розвитку глемпінг-туризму та досвід і географія глемпінгу в Україні. У результаті зроблено такі висновки: діючі глемпінги існують у різних ландшафтних зонах держави; здебільшого глемпи мають високий рівень комфортності (в них наявні всі зручності); вартість розміщення за добу починається від 2500 грн за двомісне розміщення та сягає 4500 грн; у державі існує три компанії – виробників глемпів. У статті наведено також економічне обґрунтування та узагальнено переваги глемпінгу як готельного бізнесу, які впевнено свідчать про перспективність його розвитку та подальші можливості для наукових досліджень.

Ключові слова: глемп, глемпінг, готельний бізнес, екологічний туризм.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-157-169>

Рис.: 4. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 31.

Покоłodна Марія Миколаївна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: mari.pokolodna@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1170-0881>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1827521/mariia-mikolayvna-pokolodna/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57216273669>

Полчанінова Ірина Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: ira.polchanin@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5961-5390>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1947176/irina-l-polchaninova/>

Рябев Антон Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: anton.ryabev@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2220-3282>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1774020/anton-ryabev/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57211473496>

UDC 338.48

JEL: L83

Pokolodna M. M., Polchaninova I. L., Ryabev A. A. Glamping as a Promising Type of Tourism and Hotel Business

The relevance of searching for new varieties of tourist offers is due to a number of reasons. First, high competition in the market, which encourages entrepreneurs to invent new forms of ensuring the need for rest for their customers; secondly, the growth of consumer whimsy towards the orientation, content and variants of activities that are available during the rest. Both of these reasons, against the background of the growing ecological thinking in society, caused the emergence and rapid development of glamping. The article is aimed at researching the glamping as a new concept of tourist travel and hotel business, analyzing its development in the world and in Ukraine. As a result of the analysis, the article formulated a triune structure of the glamping recreation conception, which consists of the following elements: maximum comfort, natural surroundings (placement of glamps), and minimal impact on the natural environment. Thanks to this, it is possible to classify glamping as one of the varieties of ecological tourism. The main variants of glam designs are provided, in particular: safari tent, tipi, yurt, pop-tent/sphere/capsule/bubble, caravan, houses on wheels, house on a rock. Four categories of consumers of glamping products are also distinguished; the dependence between the target audience, the location of glamping and the formation of its specialization is specified. A brief analysis of the world experience in glamping tourism development and experience along with the geography of glamping in Ukraine are presented. As a result, the following conclusions have been drawn: active glamping exists in different landscape zones of the country; for the most part, glamps have a high level of comfort (they provide all the amenities); the cost of accommodation per night starts from 2500 UAH for double occupancy and reaches 4500 UAH; there are three companies – glamps producers in our country. The article also presents an economic substantiation and a generalization of advantages of glamping as a hotel business, which definitely testify to perspective of its development and further possibilities for scientific research.

Keywords: glamp, glamping, hotel business, ecological tourism.

Fig.: 4. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 31.

Pokolodna Mariia M. – PhD (Geography), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: mari.pokolodna@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1170-0881>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1827521/mariia-mikolayvna-pokolodna/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216273669>

Polchaninova Iryna L. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: ira.polchanin@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5961-5390>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1947176/irina-l-polchaninova/>

Ryabev Anton A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: anton.ryabev@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2220-3282>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1774020/anton-ryabev/>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211473496>

Актуальність пошуку нових різновидів туристських пропозицій обумовлюється рядом причин. По-перше, висока конкуренція на цьому ринку спонукає підприємців до винайдення нових форм забезпечення потреби у відпочинку своїх клієнтів. При цьому в даному напрямку їх діяльність полягає або у відкритті нових географічних напрямів, можливо, включення для відвідування в уже існуючі маршрути нових об'єктів, досі мало відомих і мало задіяних у туристській практиці. Або другий варіант – винайдення нових, нестандартних форм подорожей, що, власне, і викликає появу нових різновидів туризму.

Іншою значущою причиною виступає зростання вибагливості споживачів до спрямованості, змісту та варіантів різновидів занять, які доступні для здійснення під час відпочинку. Адже вже давно на ринку вкорінилася тенденція, коли туристи прагнуть за одну подорож отримати максимум вражень, кардинально змінити звичний стиль життя, глибше зануритися в природне оточення та соціокультурне середовище відвідуваної місцевості, випробувати свої сили, опанувати певні навички, отримати лікувально-оздоровчий ефект від перебування на відпочинку. Крім того, доволі часто на перший план при виборі відпочинку на фоні вищезначених характеристик виступає ще й екологічний імператив – форма свідомої заборони та самообмежень, що розповсюджуються на будь-яку людську діяльність, для збереження живої природи, видового різноманіття планети, захисту навколишнього середовища від надмірного забруднення як безумовних пріоритетів [1].

Такі прояви повною мірою стосуються туристської діяльності, адже все більша екологізація мислення сучасного покоління вже привела до розуміння переорієнтації в бік екологізації ведення туристського бізнесу в глобальному плані. Проте на теперішній час більш розповсюдженими є поки що окремі екологічно ощадливі види туризму та, відповідно, пропонувані ними турпродукти та/або окремі послуги,

які відповідають цим вимогам, проте вони користуються все більшою популярністю серед споживачів. Саме в таких умовах формується новітня концепція комфортного відпочинку в природному оточенні без нанесення шкідливого впливу навколишньому середовищу – глемпінг.

Усе вищевикладене обумовлює актуальність вивчення досягнутого рівня розвитку цього напрямку туристської пропозиції та її подальших перспектив і можливостей, як у світовому масштабі, так і в Україні.

Для підготовки даного дослідження в основному використовувалися матеріали повідомлень з тематичних інтерактивних закордонних [2; 5; 7; 8; 10] та українських [3; 4; 6; 9; 11] джерел туристського спрямування, які в більшості містять однотипні популяризаційні короткі статті. Відповідно досліджень у науковій площині даної тематики поки що обмаль. Зокрема, серед наукових публікацій українських науковців можна відзначити працю І. В. Давиденко, в якій глемпінг розглядається як перспективна форма розвитку екотуризму [12]; публікацію О. В. Олійник, Т. А. Мостенської, Г. М. Тарасюк та А. О. Чагайди, в якій наведено бачення авторів щодо перспективності розвитку готелів у стилі глемпінг в Україні [13]; повідомлення Губської С. В., де глемпінг представлений як можливість для startup [14].

Метою даного дослідження є дослідження глемпінгу як нової концепції туристських подорожей і готельного бізнесу, аналіз його розвитку у світі та Україні.

Глемпінг – один з різновидів стаціонарного відпочинку в природному оточенні з особливістю розміщення в специфічному засобі – глемпі. Глемп, за своєю суттю, – великий зручний намет або швидкокомтована нестаціонарна оригінальна будівля, яка має повний набір зручностей, що пропонуються при розміщенні в номерах у звичайних готелях. Комплекси глемпів отримали відповідну назву – глемпінги.

Етимологія назви даного різновиду подорожей полягає в об'єднанні англійських слів *glamorous* і *camping* – тобто «гламурний кемпінг» [5; 6; 8; 9]. Активно використовувати поняття «глемпінг» почали з 2005 р. у Великобританії, а у 2016 р. його внесли в Оксфордський словник [7; 11].

Концепція глемпінгу утворилася від кемпінгу, проте, окрім провідної ідеї – наближення відпочивальників до природного оточення, має на меті ще дві кардинальні відмінності: по перше – відпочинок у глемпі має бути максимально комфортним, і, по-друге, будівництво та функціонування глемпінгів має справляти на навколишнє середовище мінімальний вплив. Саме через це на сьогодні можливо класифікувати глемпінг як один із різновидів екологічного туризму поряд з уже такими усталеними його видами, як: екологічні тури з використанням екозасобів пересування (або взагалі виключаючи будь-які засоби пересування); сафарі – тури для спостереження за тваринним і рослинним світом по прокладених маршрутах/екостежках у межах природоохоронних територій; відпочинок в агро-садибах. Таким чином, на теперішній час концепцію глемпінг-відпочинку можна представити як триєдину структуру (рис. 1).

Розглянемо кожну зі складових більш докладно. Комфорт приміщення глемпу досягається наявністю всіх необхідних зручностей – санвузол, електричне освітлення, гаряча ТА холодна вода, кондиціонування приміщення, зручні меблі з наборами постільної білизни, доступ до Інтернету, міні-кухня, у районах, де є потреба, – опалення. При цьому в різ-

них варіантах побудови санвузли, душові кімнати, кухня можуть бути індивідуальними та розміщуватися всередині самого глемпу, а можуть бути загально-го користування. Наявність або відсутність загальної кухні визначається місткістю закладу, здебільшого якщо кількість місць значна, то існує централізований глемп – кают-компанія-ресторан з традиційним обслуговуванням і приготуванням кухарем страв і напоїв за ресторанним меню.

Головною ознакою глемпінгу, яка збереглася в цій концепції від кемпінгу, є знаходження у природному середовищі. Через це визначаються й обираються місця розташування глемпінгів. Перш за все, має значення стан навколишнього природного середовища, по-друге, атрактивність, незвичність, привабливість/естетичність ландшафтного оточення місця знаходження глемпінгу. Тут повинен спрацьовувати «вау-ефект» від побаченого та відчутого, від конкретного місця. Саме через це існує практика організації глемпів у доволі важкодоступних для звичайних видів транспорту місцях (відвідувачів у такому разі доставляють на вертольотах, упряжах, джипах, водних судах тощо), у місцях, де капітальне будівництво заборонене. Також нерідко це місця, які мають спільне «най» – наприклад, такі, що знаходяться на значній відстані від найближчих благ цивілізації, вищі, глибші, солоніші, більші, менші, тепліші, сухіші, вологіші, холодніші, і саме тому вони стають привабливими для відвідувачів, відіграючи роль географічних супер-точок.

Рис. 1. Концепція глемпінгу

Джерело: авторська розробка.

Більш традиційними місцями організації глемпів є території, призначені для рекреаційного використання – відповідні зони об'єктів природно-заповідного фонду різних категорій, узбережжя водойм, лісові масиви або місцевості, які вже традиційно є місцями – туристськими центрами і доволі гарно освоєні. Також глемпи – це варіант розширення номерного фонду готельних комплексів, які мають відповідні умови та територію для їх розміщення, наприклад на узбережжі водних басейнів чи на даху будівлі закладу.

Звісно, що від місця розташування залежатиме можлива пропозиція додаткових послуг і, що не менш важливо, – організація різноманітних можливостей для проведення дозвілля й організації певної кількості різновидів рекреаційних занять. Здебільшого такі заняття мають спрямування, певним чином пов'язане з природним оточенням, проте фантазія організаторів завжди ширша, ніж можна уявити. Серед таких занять є такі: трекінг (піші прогулянки), кінні прогулянки, велосипедні маршрути, проходження по пейзажних фото-маршрутах, прогулянки прокладеними екологічними стежками в супроводі інструктора з екскурсією, рафтинг (сплави на плотах), сплави на байдарках, відвідування печер, тури на квадроциклах, багі, снігоходах, уроки скелелазіння, парашутеризм, скай-серфінг, спостереження за птахами, тваринами, підводним світом (занурення з аквалангом і снорклінг), риболовля, збирання дикорослих рослин та їх заготівля, знайомство з етнографічними традиціями та участь у обрядах/святах/промислах/заняттях місцевого населення, участь у майстер-класах, традиційні екскурсії, тематичні ані-

маційні вечірні програми, традиційні загорання та купання та ще багато інших пропозицій.

Третя складова концепції глемпінг-відпочинку повністю збігається з провідною ідеєю екотуризму – не нанесенням шкоди навколишньому середовищу. Цей принцип досягається технологічними ідеями побудови глемпів як легких нестационарних конструкцій, які в разі потреби демонтуються та легко переносяться в інше місце. Крім того, важливим є органічне вписування самих глемпів у ландшафтне оточення, їх виготовлення з натуральних матеріалів. Саме тому зараз існує цілий ряд різновидів глемпів, які наведено на рис. 2.

Найрозповсюдженішими, і навіть класичними, можна назвати *сафарі-тенти*, які являють собою великий намет, що складається з дерев'яного високого каркаса, у тому числі з варіантом встановлення на дерев'яному помості, та натягнутого тенту. Висота каркасу дозволяє повітрю вільно циркулювати, що особливо важливо в спекотні дні. В середині створюється приємний мікроклімат, що дозволяє в деяких районах обходитися без кондиціонера. Приналежність такої конструкції полягає в можливості встановити її на будь-якому ландшафті. Такі тенти можуть бути розраховані на кількість до 4 осіб (традиційно 2 дорослих + 2 дитини).

Белл-тент. Це спрощений і зменшений варіант сафарі-тенту. Основним несучим елементом белл-тенту є центральна жердина. Намет двоярковий і виконаний з комбінації матеріалів. Стійкість його посилюється напругою, яку створюють розтяжки від стін до землі. Кількість спальних місць – традиційно 2 (дорослих).

Рис. 2. Різновиди глемпів

Джерело: узагальнено на основі [2; 8; 15; 16].

Тіпі. Відпочинок в такому засобі розміщення дійсно вже сам по собі виглядає незвичайно, адже являє собою традиційне індіанське житло, яке мабуть всі спробували споруджувати в дитинстві. Тіпі – це круглий намет, в основі якого знаходиться конус, що складається з дерев'яних жердин. Покриття тіпі раніше шили зі шкіри тварин, тепер же натягується щільна тентована тканина, здатна вберегти від будь-яких погодних умов. Діаметр тіпі зазвичай становить від 3 до 6 метрів, що дозволяє встановити в ньому всі необхідні зручності.

Юрта є поширеним житлом степових і пустельних кочових народів. Вона володіє унікальною, але водночас простою конструкцією. Каркас складається із зігнутих рейок і брусів, поверх яких натягнута цинковка. Таке житло надійно захищає від вітрів, дощів і сонця. Циркуляція повітря створює приємну атмосферу, що рятує в особливо спекотну пору року.

Купола/сфери/капсули/бульбашки – один з надзвичайних видів глемпів, адже дуже нагадує прототипи житла перших футуристичних космічних переселенських марсіанських колоній і неодмінно справляє враження на своїх відвідувачів у неменшому ступеню панорамними видами з вікон, адже більшість з них мають або повністю, або частково прозорі стіни. Такі конструкції легко встановлюються на будь-якому ландшафті, проте найбільш ефектні вони в місцях з приголомшливими краєвидами. Проте їх прозорість впливає на орієнтацію та відстань один від одного при одночасному розміщенні їх значної кількості на певній ділянці. Куполи мають дуже високий ступінь комфорту. Саме вони також є найрозповсюдженішим засобом додавання атрактивності певному засобу розміщення, коли, наприклад, на даху основної будівлі готельного підприємства встановлюється така панорамна кімната, яка дозволяє насолоджуватися оточуючим краєвидом і нічним небом. Крім того, сфери є доволі розповсюдженими в північних районах, де є нагода спостерігати північне сяйво.

Вагончики хороші тим, що вже мають оснащення для переміщення та встановлення. До того ж, вони також мають вищий ступінь комфорту – м'які та зручні ліжка, меблі для зберігання одягу та прийняття їжі, а також елементи інтер'єру для абсолютного комфорту мешканців. Завдяки їхній конструкції тут можна легко влаштувати затишну обстановку для 2–6 осіб.

Будинки на колесах отримали неймовірну популярність багато десятиліть тому. Незважаючи на те, що мода на них прийшла із Заходу, вони дуже полюбилася подорожуючим по всьому світу, оскільки надають повну мобільність в будь-якому напрямку, зберігаючи при цьому затишок рідного дому та всі звичні зручності.

Глемпи-куби зазвичай не мають великої площі та встановлюються стаціонарно, проте виявляються досить місткими для забезпечення найвищого ступе-

ня комфортних умов перебування. Існують приклади облицювання поверхні кубів дзеркальною плівкою, через що їх стінки стають повністю прозорими для постояльців і недоступними та доволі непомітними для всіх оточуючих [15].

Дома на скелях, вершинах гір переважно нагадують номери капсульних готелів і не завжди дозволяють своїм постояльцям побути в положенні на повний зріст, втім мають ще й іншу незручність – доставка туриста та його вантажу в місце проживання іноді потребує від нього самого доволі гарної фізичної підготовки, певного досвіду та не боязні скелелазіння, що, відповідно, підходить обмеженому колу споживачів.

Популярність даного напряму подорожей має ряд пояснень, і частково були висвітлені у вступі до даної статті. Розглянемо їх більш детально. Як уже зазначалося, розвиток глемпінг-туризму спричинений перетином інтересів споживачів і підприємців. При цьому споживачі постійно потребують урізноманітнення й індивідуалізації пропозиції, а підприємці – здешевлення собівартості послуги та формування стійкого тривалого платоспроможного сегмента.

Портрет споживача глемпінг-турпродукту доволі неоднорідний. За оцінками фахівців [2; 6] та вже існуючої практики ними можуть бути такі категорії (рис. 3).

Здебільшого всі ці групи об'єднує єдиний психологічний фактор – всі вони жителі великих мегаполісів зі складним, розписаним, напруженим графіком, тому все частіше прагнуть усамітнення та спокою. Трендом, який перегукується з концепцією глемпінг-відпочинку, є доволі модний ретрит/рітріт (англ. *Retreat*) – у перекладі з англійської мови слово означає: «притулок», «самота», «відхід із соціуму», «відступ». Якщо розглядати його дуже просто і примітивно (без духовної та релігійної компонент), то ретрит – це відпочинок від ділової суєти та пов'язаного з нею нездорового способу життя; це правильний відпочинок тіла плюс східна практика духовної медитації – правильний відпочинок душі. А якщо бути зовсім коректним, то ретрит – це такий відрізок часу, коли ти віддаляєшся від всіх неврозогенних чинників сучасної урбаністичної цивілізації та живеш-живеш деякий час (доки дозволяє відпустка) в гармонії з Природою, своєю душею і своїм тілом [17].

Протилежним цьому є активний сегмент споживачів глемпінгу іншого характеру, які прагнуть до активних видів відпочинку, навіть з елементами екстриму, при цьому все одне бажають мати високий рівень комфорту на відпочинку та згодні за це платити [18].

Як видно з останнього прикладу сегментації, розуміння цільової аудиторії потенційних клієнтів визначає місцезнаходження глемпінгу та певним чином формує його спеціалізацію, що наочно демонструє рис. 4.

Рис. 3. Категорії споживачів глемпінг-відпочинку

Джерело: складено на основі [2; 6; 18].

Рис. 4. Місцезнаходження та спеціалізація глемпів

Джерело: складено на основі [4–10].

Аналіз світового досвіду розвитку глемпінг-туризму. Зараз у світі налічується близько тисячі працюючих глемпінгів. На сьогоднішній день найбільші ринки – це США, Британія й Австралія, а загальний обсяг світового ринку становить \$3 млрд. За даними британського туристичного бюро Campingselection, ринок глемпів зростає на 21% щорічно, у 2021 р. його обсяг складе вже близько \$4 млрд. Зараз глемпінги вже є практично в усіх країнах світу. Такий вид відпочинку створили навіть в Антарктиді [9].

Великі зарубіжні гравці ринку утворюють професійні асоціації с існують Американська, Британська, Російська Асоціації Глемпінгу [15]. Крім того, ситуацію на ринку вже висвітлюють три профільні журнали. Найбільший інтернет-ресурс, який об'єднує

місця глемпінгів, – glamping.com. Знайти глемп тут можна на будь-якому континенті, практично в усіх країнах світу. Ціни починаються від \$/€ 45–50 на добу і сягають 1000, проте завжди можна знайти і набагато дорожчі пропозиції. Особливою популярністю на сайті користуються точки для глемпінгу на пляжах і в національних парках [10].

Досвід і географія глемпінгу в Україні. На теперішній час і зважаючи на нещодавню появу даного напрямку, можливо констатувати достатньо широкую географію вже наявних пропозицій глемпінг-відпочинку в державі, які наведені в *табл. 1*. Даний перелік не претендує на виключну повноту, адже були проаналізовані вже діючі (не пілотні та не анансовані проекти, що знаходяться на стадії тестування) працюючі

Таблиця 1

Пропозиція глемпінг-відпочинку в Україні

Назва закладу	Місце розташування	Тип глемпу / Комфортність	Основні послуги, спеціалізація	Харчування	Додаткові послуги	Вартість розміщення за добу за намет	Рекреаційні можливості
1	2	3	4	5	6	7	8
Глемпінг «Шатро» [25]	Село Уляники, Київська область (80 км від Києва та 9 км від Ржищева)	Намети розраховані на 2-6 осіб. Зручні ліжка та меблі, власна ванна кімната з душем, феном і безкоштовними туалетно-косметичними засобами, кондиціонер, міні-кухня, тераса та зона барбекю в кожному наметі	Розміщення, спокійний відпочинок влітку для пар	Континентальний або вегетаріанський сніданок у помешканні	Обігріву немає. Паркування є. Розміщення з тваринами за домовленістю. Інтернет відсутній	1 ніч від 4 000 грн. 2 ночі від 6000 грн. 3 ночі від 9000 грн. 4 ночі від 1200 грн	Прогулянки на природі, піші та кінні, риболовля, відвідування пасіки з апітерапією, історичні та красознавчі екскурсії
Глемпінг «Mandra» [26]	Затока, Одеська область на березі лиману на території бази відпочинку	Три глемпи-намети на воді: один VIP для двох з кухнею і терасою та два Basic для трьох з терасою. Кожний намет має терасу з гамаком, шезлонгами, столом і стільцями. У стандартному глемпі всередині велике двоспальне ліжко, невеликий стелаж і вішалки для речей. Вхід у намет через москитну сітку на зміщі. Є електрика, а в осінні та весняні місяці проживаючим пропонують обігрівачі (взимку глемпінг не працює). Душ і туалет для кожного глемпу індивідуальні (видається ключ), проте знаходиться в окремій будівлі	Відпочинок на морському узбережжі	У VIP-глемпі є міні-кухня та холодильник з плитою	Паркування за додаткову плату. Громадська зона глемпінгу включає альтанку Party Glamr (до 30 осіб). На території присутні вечірні освітлення ламповими гірляндами	Від 2000 грн за добу	На території є майданчик для волейболу, місце для вогнища, мангал, загальна зона відпочинку

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Глемпінг ШішкіІІІІ [27]	Чернігівська область, Снов'янка	Намети на території готелю з дерев'яними меблями, кондиціонерами, зручними великими ліжками, власними душовими кімнатами, вбиральні. При цьому глемпи двоповерхові: двостальне ліжко для дорослих на першому рівні та двостальне місце для дітей на другому рівні. Є глемпи з міні-кухнею і вітальнею, кожний глемп має невелику терасу, на якій чудово можна проводити весь день	Відпочинок у готелі в незвичних номерах на узбережжі річки Снов у сосновому лісі	Сніданки включені у вартість перебування, інше за додаткову плату	На території готелю працює ресторан, паркування, дитячий майданчик, СПА-центр і відкритий басейн. Wellness зона; тренажерна зала; аквазона (влітку); дитяча кімната; Wi-Fi	Двомісне проживання від 3560 до 4580 грн зі сніданком. Додаткові місця від 600 грн. Проживання дітей від 0 до 6 років безкоштовно без надання додаткового місця	У готелі надаються в оренду велосипеди, є можливість для риболовлі, організована стрільба з лука, екскурсії
Глемпінг «Едельвейс» [28]	Селище Орявчик (Львівська область), недалеко від НПП «Сколівські Бескиди» на висоті 900 м над рівнем моря, у 140 км від Львова і 20 км від м. Сколе	4 гео-сфери та 6 вігвамів (тіпі). Сфери – це повноцінне житло площею 36 і 28 м ² . Сфери укомплектовані: кондиціонером зима/літо; повноцінним санвузлом з постійною гарячою водою, феном, рушниками та ін.; двостальним ліжком і одним або двома ліжками для дітей (або дорослих) на другому ярусі; швидкісним Інтернетом; функціональною кухнею з електроплитою, витяжкою, холодильником, мікрохвильовкою, електрочайником, мийкою, повним комплектом посуду і барною стійкою з табуретами; дров'яним каміном;	Відпочинок у горах у будь-яку пору року	Сніданки входять у вартість проживання. Обід та вечеря – за замовленням відповідно до меню. При організації харчування використовують екологічно чисті продукти та враховуються побажання з дієтичного та вегетаріанського харчування	На території: баня та чан. Є можливість займатися: гончарством; стрільбою з лука; скелелазінням; стрільбою з пневматичних гвинтівки; є мотузковий екстрим-парк	Пакет «Селфі»: лише 1 ніч. Будні дні (пн–пт) – 3000 грн. Вихідні та державні свята – 3400 грн. Пакет «Експрес»: 2–3 ночі – 2800 грн за ніч + 1 Активність у подарунок (на території глемпінгу). Пакет «Релакс»: 4–7 ночей – 2600 грн за ніч + 2 активності в подарунок (на території глемпінгу).	Відвідування сироварні з дегустацією; екскурсія до водоспаду Кам'янка та озера Журавлине; екскурсія до Скельного комплексу Тусань; джип-сафарі на полонину Росохаць; джип-сафарі у Свято-Онуфріївській чоловічій монастирі

1	2	3	4	5	6	7	8
Gm Eco Bubble [29]	Івано-Франківська область, с. Яблуниця. На автомобілі всього в 15 хв. від Гірсько-лижних спусків і курорту Буковель	Відеопроєктором з великим екраном; шафою для одягу; м'якими кріслами; системою штор день/ніч; прикраватними ковриками. У тіпі весь простір організовано навколо вогнища. У тіпі знаходиться: двоспальне ліжко; полицки та стійки для одягу; м'які крісла в етно-стилі; коврики в етно-стилі; електричні обігрівачі. Санвузол з гарячим душем і теплим унітазом знаходиться за межами тіпі в 5 м (окремо для кожного вігвamu). Тіпі не стикаються з ґрунтом, розташовані на дерев'яних під'юмах	Відпочинок у горах в будь-яку пору року		На території є зона барбекю і паркінг	Від 3800 грн на добу за двох	Піші прогулянки, гірськолижний відпочинок

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Serfclub & Bechotel [30]	Бердянськ, Запорізька область	Купольний готель. Номери сфери та окремі еко-будиночки. У глепах є все необхідне для мінімального комфорту: кондиціонер, холодильник, телевізор, мікрохвильова піч, ванна кімната. Взимку комфорт забезпечують обігрівачі та тепла підлога	Комфортний відпочинок на морському узбережжі	До послуг гостей ресторан. Здійснюється доставка їжі та напоїв у номер. Гостям буде запропоновано страву європейської та італійської кухні в La Tegassa, який знаходиться у 5 хвилинах від готелю	Цілодобова стійка реєстрації, безкоштовний Wi-Fi надається в зонах загального користування готелю, паркування	Від 2500 грн за сферу	Аквaparк, дельфінарій, екскурсії. Можливості для занять серфінгом
Eco glamping – Carpathians. Retreat hub Dzin Space [31]	с. Верховина	Варіант намету на 2–4 осіб, з одностальними, дво-стальними та двоярусними ліжками. Зручності в шатрі мінімальні, туалет і душ знаходяться на території		Сніданок за додаткову плату	Бар, сад і тераса. Допускається розміщення з домашніми тваринами. Безкоштовний Wi-Fi. Парова лазня. Гро-мадські лазні. Лазні на відкритому повітрі. Сауна	2025 грн за двох за 5 ночей у двомісному наметі	Жива музика/виступ. Екскурсія або лекція про місцеву культуру. Піші екскурсії. Тимчасові виставки мистецтва. Піші прогулянки

заклади, які мають не поодинокі пропозиції (один глемп), а по декілька споруд типу «глемп», доступних для бронювання.

Виходячи з проведеного дослідження глемпінгів в Україні можна зазначити, що:

- ✦ глемпінги існують у різних ландшафтних зонах: гірські масиви, приморські райони, узбережжя річок і лісові масиви;
- ✦ здебільшого глемпи мають високий рівень комфортності (наявні всі зручності);
- ✦ вартість розміщення за добу починається в середньому від 2500 грн за двомісне розміщення і сягає 4500 грн.

Про розвиток і перспективність даного напрямку свідчить наявність уже трьох кампаній – виробників глемпів у країні. Одна з них – піонери – Glamping.ua – українська компанія, яка розробляє та реалізовує повноцінні рішення для глемпінгів, починаючи з інженерної конструкції та закінчуючи дизайнерським оформленням. У каталозі наведено 6 варіантів глемпів [21].

Компанія «Дикий дім» має пропозиції з 9 різних варіантів глемпів, на сайті також пропонується рішення щодо концепції, зведення, благоустрою, комплектації, управління глемпінгів [6].

Компанія Ecorod – буде нестандартні, надійні, геодезичні куполи різноманітного призначення і також пропонує дизайн, реалізацію, монтаж і супровід проектів глемпінгу [19].

Про перспективність глемпінгу як готельного бізнесу передусім свідчать економічні розрахунки, які наводяться у статті «Глемпінг як бізнес-ідея в Україні: основні переваги» [22], де зазначається, що: «попередні розрахунки показують, що комплекс з 10 глемпів при 40% заповнюваності може генерувати 1,86 млн грн прибутку на рік і окупитися за 2 роки». Приблизно аналогічної думки дотримується і засновник та директор компанії Ribas Hotels Group Артур Лупашко, який організував та запустив глемпінг «Мандра». За його словами, «у проект було вкладено 1 мільйон 200 гривень, а один глемп, повністю укомплектований меблями, декором і посудом, коштував від 6 до 8 тисяч доларів. При розрахованій вартості за один намет від 1200 до 2000 грн за добу і їх сезонній експлуатації з 1 березня до 15 листопада самоокупність становитиме 1–2 роки» [23].

Крім найбільш істотного фактора – відносно невеликого обсягу інвестицій та їх порівняно швидкої окупності, серед переваг даного готельного бізнесу можна відзначити такі [14; 20; 22; 23]:

- ✦ установка глемпінгу не вимагає ніякої дозвільної документації. Глемп класифікується як туристичне спорядження (намет), тому його можна поставити в будь-яких дозволених і відведених для цього місцях, у тому числі поблизу берегів водоймищ, на рекреацій-

них ділянках об'єктів природно-заповідного фонду, та в тих місцевостях, де капітальне будівництво заборонене (зазвичай за розміщення стягується незначна орендна плата). Така діяльність дозволена через те, що установка глемпу не завдає шкоди навколишньому середовищу;

- ✦ замовляючи виготовлення глемпу, клієнт отримує фактично повністю готовий проект готельного бізнесу – від комунікацій до внутрішнього оформлення і меблів;
- ✦ проект глемпінгу легко масштабується;
- ✦ для глемпів передбачена, залежно від місця розташування, як сезонна, так і цілорічна експлуатація;
- ✦ ненасиченість ринку при значній кількості привабливих природних місць, не освоєних у туристському відношенні,

Про доцільність і перспективність впровадження глемпінгу свідчить також і нещодавнє повідомлення щодо реалізації за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС пілотного проекту з глемпінг-туризму в українських національних і регіональних ландшафтних природних парках – «Глемпінги – створення ексклюзивного туристичного продукту в природоохоронних територіях». Згідно з проектом комфортабельні кемпінги створять у Регіональному ландшафтному парку «Краматорський» (Донецька обл.), Національному природному парку «Синевир» (Закарпатська обл.), Національному природному парку «Сколівські Бескиди» (Львівська обл.) і Регіональному ландшафтному парку «Дністровський» (Івано-Франківська обл.). Зазначається, що з проектом міністерство перемогло в конкурсному відборі Програми підтримки секторальної політики щодо регіонального розвитку «Розвиток туризму», що проводився Міністерством розвитку громад та територій України [24].

ВИСНОВКИ

Аналіз глемпінгу, наведений у даному дослідженні, дозволяє розглядати його у двох різних провідних аспектах і характеризує його, з одного боку, як нову концепцію відпочинку в природному середовищі, яка має свої особливості, переваги, групи споживачів та виключну еко-спрямованість, а з іншого – як перспективний, дохідний різновид готельного бізнесу. Українські реалії свідчать про значний розвиток глемпінгу на свої теренах, адже практично в усіх ландшафтних зонах вже працюють глемпінги, а в країні є три виробники глемпів. При цьому існують значні потенційні можливості щодо подальшого розвитку даного туристського напрямку, що обумовлює необхідність подальших досліджень у площинах економіки (оцінка ефективності функціонування), маркетингу (реклама та просування глемпінг-турпродукту), менеджменту (організація роботи та контроль якості) та екології (оцінка впливу на навколишнє природне середовище). ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Шпильова Ю. Б., Ільїна М. В. Значення екологічного імперативу для формування орієнтирів сталого розвитку суспільства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2017. Вип. 24. Ч. 1. С. 8–11. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/24-1-2017/4.pdf>
2. Glamping.com – a discerning guide to experiential travel. URL: glamping.com
3. Глемпінг – Готовий проєкт готельного бізнесу для збільшення номерного фонду. URL: https://ribashotelsgroup.ua/uk_projects/glamping
4. Савина І. Глэмпинг в Украине – стильный и комфортный отдых на природе. URL: <https://www.journeys6senses.com/glamping-v-ukraine/>
5. Глэмпинг – отдых на природе с комфортом. URL: <https://www.russiadiscovery.ru/news/glamping/>
6. Глемпінг – преміум відпочинок на природі з усіма зручностями. URL: <http://www.dykyidim.com/glamping/>
7. На природу с комфортом: что такое глэмпинг и почему это идеальный вид отдыха в 2020 году. URL: <https://esquire.ru/style-and-grooming/196213-narrodu-s-komfortom-chto-takoe-glemping-i-pochemu-eto-idealnyy-vid-otdyha-v-2020-godu/#part0>
8. Власова Ю. Палатка с розеткой за 10 тыс. долларов в сутки, или Что такое глэмпинг? URL: <https://biletix.ru/blog/posts/glamping-in-russia/>
9. Рай в шалаше: что такое глэмпинг и как на нем заработать в Украине. URL: <https://delo.ua/special/raj-v-shalashе-chto-takoe-glemping-i-kak-na-nem-zarabotat-v-ukraine>
10. Что такое глэмпинг? URL: <https://34travel.me/post/glamping>
11. Що таке глемпінг та де його шукати в Україні. URL: <https://veterdoit.com/shcho-take-hlempinh-ta-de-yoho-shukaty-v-ukraini/>
12. Давиденко І. В. Глемпінг як перспективна форма розвитку екотуризму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2017. Вип. 26. Ч. 1. С. 10–13. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-1-2017/4.pdf>
13. Олійник О. В., Мостенська Т. Л., Тарасюк Г. М., Чагайда А. О. Перспективи розвитку готелів у стилі глемпінг в Україні. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 4. С. 38–46. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2019-4\(90\)-38-46](https://doi.org/10.26642/jen-2019-4(90)-38-46)
14. Губська С. В. Глемпінг в Україні: можливості для startup. *Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*. 2019. № 10. С. 82–85. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/MV-10-2019.pdf>
15. Типы глэмпингов. URL: <https://xn--c1aa0lfhm4i.xn--r1ai/type/>
16. Які бувають види глемпінгу? URL: <https://glamping.com.ua/2018/12/07>
17. Бизнес-тренд: ретрит. URL: <https://www.1000ideas.ru/article/trendy/trend-retrit/>
18. Коннова Е. Палатки с гостиничным сервисом: как развивается глэмпинг в России. URL: <https://realty.rbc.ru/news/5de8992e9a7947dab28c45c1>
19. Офіційний сайт компанії Ekorod. URL: <https://www.ekorod.company/>
20. Шабас А. Свой бизнес: как открыть глэмпинг. URL: <https://www.openbusiness.ru/biz/business/glamping/>
21. Glamping.ua – офіційний сайт виробника глемпів в Україні. URL: <https://glamping.com.ua>
22. Глемпінг як бізнес-ідея в Україні: основні переваги. URL: <https://glamping.com.ua/2018/12/21/глемпінг-успішний-бізнес-в-Україні/>
23. Пельц І. Гламурний кемпінг на Одещині: як створити нетипове місце для відпочинку біля води. URL: <https://omore.city/articles/105701/glamurnij-kemping-mandra-v-zatoci>
24. Глемпінг-туризм розвиватимуть у 5 природно-заповідних об'єктах // Укрінформ. 06.01.2021. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3167114-glempingturizm-rozvivatimut-u-5-prirodnozapidnih-obektah.html>
25. Глемпінг «Шатро». URL: <https://bitly.su/tg2N23oK>
26. Глемпінг «Mandra». URL: https://www.instagram.com/glamping_mandra/?igshid=w42nqip2u1vq
27. Глемпінг ШішкіNN. URL: <https://www.shishkinn.com/ua/otel/prozhivanie/>
28. Глемпінг «Едельвейс». URL: <https://edik-camp.com/ru/programi/glamping/glemping-dlya-doroslih/>
29. Глемпінг Gm Eco Bubble. URL: https://www.instagram.com/gm_eco_bubble/
30. Глемпінг Serfclub & Bechotel. URL: <https://serfclub-bechotel-berdyansk.hotelmix.com.ua/>
31. Глемпінг Eco glamping – Carpathians. Retreat hub Dzin Space, Верховина. URL: <https://bitly.su/vWVid>

REFERENCES

- “Biznes-trend: retrit” [Business Trend: Retreat]. <https://www.1000ideas.ru/article/trendy/trend-retrit/>
- “Chto takoye glemping?” [What Is Glamping?]. <https://34travel.me/post/glamping>
- Davydenko, I. V. “Hlempinh yak perspektivna forma rozvytku ekoturizmu” [Glamping as a Promising Form of Ecotourism Development]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: «Ekononika i menedzhment»*, is. 26, part 1 (2017): 10-13. <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-1-2017/4.pdf>
- “Glamping – otdykh na prirode s komfortom” [Glamping – Outdoor Recreation with Comfort]. <https://www.russiadiscovery.ru/news/glamping/>
- Glamping.com – a discerning guide to experiential travel. glamping.com
- Glamping.ua – ofitsiyniy sait vyrobnyka hlempiv v Ukraini. <https://glamping.com.ua>
- “Hlempinh – Hotoviyi proekt hotelnoho biznesu dlia zbilshennia nomernoho fondu” [Glamping – Ready Hotel Business Project to Increase the Number of Rooms]. https://ribashotelsgroup.ua/uk_projects/glamping
- “Hlempinh – premium vidpochynok na pryrodi z usima zruchnostiamy” [Glamping - a Premium Outdoor Holiday with all Amenities]. <http://www.dykyidim.com/glamping/>
- “Hlempinh yak biznes-ideia v Ukraini: osnovni perevahy” [Glamping as a Business Idea in Ukraine: Main Ad-

- vantages]. <https://glamping.com.ua/2018/12/21/глемпінг-успішний-бізнес-в-Україні/>
- "Hlempinh-turyzm rozvyvatymut u 5 pryrodno-zapovidnykh obiektakh" [Glamping Tourism Will Be Developed in 5 Nature Reserves]. *Ukrinform*. January 06, 2021. <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3167114-glampingturizm-rozvivatymut-u-5-prirodnozapovidnih-obektah.html>
- Hlempinh «Edelveis». <https://edik-camp.com/ru/programi/glamping/glempling-dlya-doroslih/>
- Hlempinh «Mandra». https://www.instagram.com/glamping_mandra/?igshid=w42nqip2u1vq
- Hlempinh «Shatro». <https://bitly.su/tg2N23oK>
- Hlempinh Eco glamping - Carpathians. Retreat hub Dzin Space, Verkhovyna. <https://bitly.su/vWVid>
- Hlempinh Gm Eco Bubble. https://www.instagram.com/gm_eco_bubble/
- Hlempinh Serfclub & Bechotel. <https://serfclub-bechotelberdyansk.hotelmix.com.ua/>
- Hlempinh ShishkiINN. <https://www.shishkinn.com/ua/otel/prozhivanie/>
- Hubska, S. V. "Hlempinh v Ukraini: mozhyvosti dlia start-up" [Glamping in Ukraine: Opportunities for startup]. *Molodizhnyi ekonomichnyi visnyk KhNEU im. S. Kuznetsia*, no. 10 (2019): 82-85. <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/MV-10-2019.pdf>
- Konnova, Ye. "Palatki s gostinichnym servisom: kak razvivayetsya glamping v Rossii" [Tents with Hotel Service: How Glamping Is Developing in Russia]. <https://realty.rbc.ru/news/5de8992e9a7947dab28c45c1>
- "Na prirodu s komfortom: chto takoye glamping i pochemu eto idealnyy vid otdykha v 2020 godu" [Back to Nature in Comfort: What Glamping Is and why It Is the Ideal Holiday Destination in 2020]. <https://esquire.ru/style-and-grooming/196213-na-prirodu-s-komfortom-chto-takoe-glamping-i-pochemu-eto-idealnyy-vid-otdyha-v-2020-godu/#part0>
- Ofitsiyniy sait kompanii Ekopod. <https://www.ecopod.company/>
- Oliinyk, O. V. et al. "Perspektyvy rozvytku hoteliv u styli hlempinh v Ukraini" [Prospects for the Development of Hotels in the Style of Glamping in Ukraine]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, no. 4 (2019): 38-46. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2019-4\(90\)-38-46](https://doi.org/10.26642/jen-2019-4(90)-38-46)
- Pelts, I. "Hlamurnyi kempinh na Odeshchyni: yak stvoryty netyypove mistse dlia vidpochynku bilia vody" [Glamorous Camping in the Odessa Region: How to Create an Unusual Place to Relax by the Water]. <https://omore.city/articles/105701/glamurnij-kemping-mandra-v-zatoci>
- "Ray v shalashе: chto takoye glamping i kak na nem zarabotat v Ukraine" [Paradise in a Hut: What Is Glamping and How to Make Money on It in Ukraine]. <https://delo.ua/special/raj-v-shalashе-chto-takoe-glamping-i-kak-na-nem-347323/>
- "Shcho take hlempinh ta de yoho shukaty v Ukraini" [What Is Glamping and Where to Look for It in Ukraine]. <https://veterdoit.com/shcho-take-hlempinh-ta-de-yoho-shukaty-v-ukraini/>
- Savina, I. "Glamping v Ukraine – stilnyy i komfortnyy otdykh na prirode" [Glamping in Ukraine Is a Stylish and Comfortable Outdoor Recreation]. <https://www.journeys6senses.com/glamping-v-ukraine/>
- Shabas, A. "Svoy biznes: kak otkryt glamping" [Your Own Business: How to Start a Glamping]. <https://www.openbusiness.ru/biz/business/glamping/>
- Shpylyova, Yu. B., and Iliina, M. V. "Znachennia ekolohichnoho imperatyvu dlia formuvannia oriientyriv staloho rozvytku suspilstva" [The Meaning of the Environmental Imperative for the Formation of Reference Points of a Society's Sustainable Development]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: «Ekonomika i menedzhment»*, is. 24, part 1 (2017): 8-11. <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/24-1-2017/4.pdf>
- "Tipy glempingov" [Types of Glamping]. <https://xn--c1aaolfhm4i.xn--p1ai/type/>
- Vlasova, Yu. "Palatka s rozetkoy za 10 tys. dollarov v sutki, ili Chto takoye glamping?" [A Tent with a Plug for \$ 10 Thousand a Day, or What Is glamping?]. <https://biletix.ru/blog/posts/glamping-in-russia/>
- "Yaki buvaiut vydy hlempinhu?" [What are the Types of Glamping?]. <https://glamping.com.ua/2018/12/07>